

Gródek, 18 stycznia 2021 roku

Stowarzyszenie na rzecz Praworządności w Szkołach „Stowarzyszenie Umarłych Statutów”

kontakt@umarlestatuty.pl

KRS: 0000830651

Znak sprawy: KT.01.02-IX/2020

Sz. P. Urszula Bauer
Śląska Kurator Oświaty

Działając w imieniu Stowarzyszenia na rzecz Praworządności w Szkołach „Stowarzyszenie Umarłych Statutów”, na podstawie *art. 241 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. – Kodeks postępowania administracyjnego (Dz.U. z 2020 r. poz. 256 ze zm.)*, działając w interesie publicznym, składam wniosek o:

1. przeprowadzenie w ramach sprawowanego na podstawie *art. 51 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe (Dz. U. z 2020 r. poz. 910 ze zm., dalej jako p.o.)* nadzoru pedagogicznego kontroli zgodności z prawem wskazanych w uzasadnieniu postanowień Statutu **Szkoły Podstawowej nr 45 im. Janusza Korczaka w Sosnowcu** (dalej: „Statut”),
2. uchylenie na podstawie *art. 114 ustawy – Prawo oświatowe* niezgodnych z powszechnie obowiązującym prawem postanowień Statutu.

UZASADNIENIE

Kwestionowane postanowienie Statutu: § 75 ust. 1, 3

„Szkoła zobowiązuje uczniów do noszenia estetycznego i schludnej stroju uczniowskiego w odpowiednim stonowanym kolorze. Strój nie powinien zwracać szczególnej uwagi i wzbudzać kontrowersji.”

„Zabrania się: farbowania włosów, niestosownej fryzury, makijażu, malowania paznokci, noszenia dużej ilości biżuterii”.

Zgodnie z art. 100 ust. 6 p.o. statut szkoły określa zasady ubierania się uczniów na terenie szkoły. Prawo oświatowe nie daje jednak podstaw do tworzenia norm dotyczących szerzej rozumianego wyglądu uczniów, w tym np. fryzury czy makijażu. Ponadto wszelkie regulacje w tym zakresie powinny być sformułowane precyzyjne, możliwie bez odwoływania się do pojęć nieostrych takich jak „estetyczny” czy „schludny”. Na aspekty te zwrócono uwagę w uzasadnieniu do projektu ustawy – Prawo oświatowe (VIII kadencja, druk sejm. nr 1030, s. 187), gdzie wskazano, iż „[w] zapisie

dotyczącym przestrzegania zasad ubierania się uczniów na terenie szkoły, zrezygnowano z wyrażenia dotyczącego dbania o schludny wygląd, kierując się zgłaszanym w tej kwestii przez uczniów, rodziców i nauczycieli wątpliwościami dotyczącymi zakresu pojęcia »schludny«, jako bardzo szeroko rozumiany i nieprecyzyjny”.

Kwestionowane postanowienie Statutu: § 76 ust. 1 pkt 9 lit. b

„w przypadku łamania przez ucznia regulaminu na lekcjach lub na terenie szkoły: [...] uczeń przekazuje telefon lub inne urządzenie elektroniczne do „depozytu” znajdującego się u dyrektora szkoły”

Szkoła nie posiada żadnych uprawnień do rekwirowania przedmiotów będących w posiadaniu ucznia, nawet jeśli ten złamie postanowienia statutu. Jeśli uczeń narusza zasady korzystania z telefonu na terenie szkoły, nauczyciel może skorzystać ze zgodnych z prawem powszechnie obowiązującym środków przewidzianych przez współczesne nauki pedagogiczne, a w ostateczności podjąć dążenia w kierunku nałożenia na danego ucznia kary przewidzianej w Statucie, o której mowa w art. 98 ust. 1 pkt 19 p.o. Nie jest natomiast dopuszczalne odbieranie uczniowi będącego w jego posiadaniu urządzenia elektronicznego.

Kwestionowane postanowienie Statutu: § 72 ust. 4 i § 80 ust. 5

„Uczeń i jego rodzice odpowiadają materialnie za świadomie wyrządzone przez ucznia szkody.”

„Na winnych zniszczenia mienia szkolnego spoczywa obowiązek naprawienia szkody lub poniesienia kosztów naprawy w terminie nie dłuższym niż 2 tygodnie.”

Postanowienia te są niezgodne z przepisami ustawowymi normującymi kwestie odpowiedzialności odszkodowawczej. W szczególności należy zauważyć, że zgodnie z art. 426 ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 r. Kodeks cywilny (Dz.U. 2020 poz. 1740) małoletni poniżej lat 13 nie ponosi odpowiedzialności za wyrządzoną szkodę. Brak jest również podstaw dla przyjęcia odpowiedzialności rodziców za szkody wyrządzone przez ucznia w czasie, gdy nadzór nad nim został powierzony szkole. Ponadto, postanowienia dotyczące odpowiedzialności odszkodowawczej w ogóle nie powinny znajdować się w statucie szkoły, ponieważ są to sprawy kompleksowo uregulowane na poziomie ustawowym.

Kwestionowane postanowienie Statutu: § 20 ust. 8 i 9

„Jeżeli uchwały i inne decyzje rady rodziców są niezgodne z interesem szkoły, dyrektor zawiesza ich wykonanie i w ciągu 7 dni przedstawia sprawę do decyzji organowi sprawującemu nadzór nad szkołą.”

„Występowanie rady rodziców do instytucji pozaszkolnych winno uzyskać opinię dyrektora szkoły.”

Dyrektor nie posiada kompetencji, które pozwalałyby mu na ingerowanie w uchwały i inne decyzje rady rodziców. W szczególności brak jest odnoszącego się do uchwał rady rodziców przepisu rangi ustawowej analogicznego do art. 71 ust. 1 p.o., który uprawnia dyrektora szkoły lub placówki do wstrzymania wykonania niektórych uchwał rady pedagogicznej ze względu na ich niezgodność z prawem. Ponadto samo sformułowanie „niezgodne z interesem szkoły” budzi wątpliwości, ponieważ daje ono zbyt duży wachlarz interpretacji i może prowadzić do wielu nadużyć.

Zgodnie z art. 84 ust. 1 p.o. „[r]ada rodziców może występować do dyrektora i innych organów szkoły lub placówki, organu prowadzącego szkołę lub placówkę oraz organu sprawującego nadzór pedagogiczny z wnioskami i opiniami we wszystkich sprawach szkoły lub placówki”. Ograniczanie tej kompetencji w statucie jest bezprawne, gdyż nie znajduje żadnego oparcia w ustawie.

Kwestionowane postanowienie Statutu: § 57 pkt 7 lit. a

„stopień celujący — 6 — oznacza, że [...] Osiąga sukcesy w konkursach przedmiotowych, zawodach sportowych i innych, lub posiada inne porównywalne osiągnięcia,”

Zgodnie z art. 44b ust. 3 ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz.U. 2020 poz. 1327 ze zm., dalej jako u.s.o.) ocenianie osiągnięć edukacyjnych ucznia polega na rozpoznawaniu poziomu i postępów w opanowaniu przez ucznia wiadomości i umiejętności w stosunku do wymagań określonych w podstawie programowej i programach nauczania. Nie jest więc uzasadnione formułowanie innych wymagań koniecznych do uzyskania celującej.

Kwestionowane postanowienie Statutu: § 57 pkt 16 i § 64 pkt 3

„sprawdzone i ocenione prace kontrolne uczeń ma do wglądu w czasie zajęć lekcyjnych. Rodzice (opiekunowie prawni) mają wgląd w prace ucznia na konsultacjach indywidualnych, z zachowaniem ochrony danych osobowych innych uczniów;”

„na wniosek ucznia lub jego rodziców (opiekunów prawnych) sprawdzone i ocenione pisemne prace kontrolne są udostępnione uczniowi lub jego rodzicom (opiekunów prawnych); uczniowi – w trakcie zajęć lekcyjnych lub po ich zakończeniu; rodzicom (opiekunów prawnych) – po zajęciach lekcyjnych (po wcześniejszym poinformowaniu nauczyciela o wizycie rodzica), w trakcie konsultacji indywidualnych, w trakcie zebrań”

Zgodnie z art. 44e ust. 4 u.s.o. „[s]prawdzone i ocenione pisemne prace ucznia są udostępniane uczniowi i jego rodzicom”. Sposób udostępniania prac pisemnych określa statut szkoły (art. 44e ust. 7). Uwzględniając dyrektywę zakazu wykładni synonimicznej należy przy tym uznać, że pojęcie „udostępniania”, o którym mowa w powyższym przepisie, musi być rozumiane szerzej niż „udostępnianie do wglądu” o którym mowa w art. 44e ust. 5 *in fine*. Nie jest zatem wystarczające jedynie umożliwienie wglądu do prac pisemnych na terenie szkoły. W celu zapewnienia swobodnego dostępu rodziców ucznia do informacji o postępach i trudnościach w nauce ich dziecka, statut powinien

precyzyjnie określać dalej idące rozwiązania, polegające na przykład na możliwości wypożyczenia sprawdzonej pracy pisemnej lub jej fotokopii do domu.

Kwestionowane postanowienie Statutu: § 80 ust. 2 pkt 8

„Dyrektor może wnioskować do Kuratora Oświaty o przeniesienie uczniami innej szkoły, jeśli wobec ucznia wyczerpano możliwości oddziaływania wychowawczego lub wobec ucznia, który dopuścił się następujących wykroczeń: [...] dwukrotne nieotrzymanie promocji w tym samym oddziale, jeśli przyczyną nie były powodu zdrowotne lub losowe (jeżeli ukończył 18 lat);”

Jeżeli uczeń ukończył 18 lat, nie jest dopuszczalne przeniesienie go w drodze decyzji administracyjnej kuratora oświaty do innej szkoły. Tryb przewidziany w art. 68 ust. 3 p.o. dotyczy bowiem tylko uczniów objętych obowiązkiem szkolnym.

Wobec powyższego wniosek należy uznać za właściwie uzasadniony.

(—) ŁUKASZ KORZENIOWSKI

Prezes Zarządu

Pismo sporządził:

Wojciech Sieradzan

Pismo zaakceptował:

Michał Bronicki